

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

อำเภอ...เมืองอุดรดิตถ์..... จังหวัด.....อุดรดิตถ์.....

ข้อมูล ณ วันที่.....๑๒.....เดือน.....มิถุนายน.....พ.ศ.....๒๕๖๘.....

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุลนางศศิธร...อ่อนคง.....

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้๕๓/๒...หมู่ที่ ๓...ตำบลคั่งตะเภา อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์
โทรศัพท์๐๘๗๘๓๙๕๕๔๘๘.....Facebooksasiorn..... Line๐๘๗๘๓๙๕๕๔๘๘.....

เกิด พ.ศ. ๒๕๑๔ ปัจจุบันอายุ ๕๔ ปี ..

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ ๖.....

สถาบันการศึกษาโรงเรียนเดชอุดม.....

คณะ/สาขาวิชา-.....

๖. อาชีพปัจจุบัน

☒ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☐ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ.....ข้าว.....

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร๒๐๐,๐๐๐..... บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ.๒๕๕๙.....

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก.....ข้าว.....

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน๑.....แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

แปลงเรียนรู้ของเกษตรกรต้นแบบ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอเมือง
อุดรดิตถ์ มีการจัดการแปลงสำหรับใช้เป็นแปลงตัวอย่างสาธิตและฝึกปฏิบัติ ผลิตพืชที่หลากหลายตามฤดูกาล
มีสินค้าตามมาตรฐานการผลิตสินค้าเกษตร มีความหลากหลายของแปลงเรียนรู้ เหมาะแก่เกษตรกรผู้สนใจ
การผลิตพืชได้ทั้งไม้ผล ไม้ยืนต้น ข้าว พืชไร่ รวมไปถึงการผลิตสารชีวภัณฑ์และการแปรรูปผลผลิตสินค้าเกษตร

แปลงเรียนรู้ด้านข้าว : กิจกรรมข้าวนาดำ เป็นกิจกรรมส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิต การเพิ่ม
ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ข้าว) ประกอบด้วยวิธีการ ดังนี้

๑. การใช้เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพ ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวไว้ใช้เอง สามารถคัดพันธุ์ปนได้

๒. การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ (จากฟางข้าว ก้อนเชื้อเห็ดเก่า เปลือกถั่ว) และสารชีวภัณฑ์ที่ผลิตได้เอง
โดยผลิตจากน้ำหมักชีวภาพ (น้ำหมักปลา น้ำหมักแดงโม่ง น้ำหมักผักบุง น้ำหมักกลอย น้ำหมักข้าว น้ำหมักกล้วย
เป็นต้น)

๓. การไถกลบตอซังฟางข้าวเป็นการเพิ่มปุ๋ยในแปลงนาข้าว ช่วยลดการใช้สารเคมี

๔. การใช้แผนผังในแปลงนาข้าวเพื่อลดการใช้ปุ๋ยเคมี (แทนปุ๋ยยูเรีย)

๕. การควบคุมวัชพืชในนาข้าวโดยใช้น้ำเป็นตัวควบคุมไม่ให้วัชพืชเกิดขึ้น โดยการสูบน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ ช่วยประหยัดไฟฟ้า ผลผลิตข้าวจากการทำนาดำ ประมาณ ๗๐-๘๐ ถัง/ไร่ (ข้าวเปลือก ๑ ถึงประมาณ ๑๐ กก.)

๖. การทำนาแบบเปียกสลับแห้งแล้งข้าว เป็นการทำนาโดยควบคุมระดับน้ำในแปลงนาให้มีช่วงน้ำขัง กับช่วงน้ำแห้งสลับกันในช่วงเวลาที่เหมาะสม เพื่อกระตุ้นให้รากและลำต้นของต้นข้าวแข็งแรงขึ้น เนื่องจากดินและรากได้รับอากาศพอ ก็สามารถดูดปุ๋ยได้ดีขึ้น ทำให้ลดการใช้ปุ๋ย วิธีการสังเกต : จากการฝังท่อ PVC เจาะรูฝังลงไปแปลงทดลอง สังเกตน้ำที่ไหลในท่อที่ฝังเพื่อเป็นการประหยัดน้ำใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า

๗. การเก็บเมล็ดพันธุ์ข้าวไว้ใช้เอง มีการคัดพันธุ์ปน การตากข้าวและคัดพันธุ์ปน หรือการใช้เครื่องคัดเมล็ดพันธุ์ข้าวเพื่อให้ได้เมล็ดพันธุ์ที่ดี

๘. การแปรรูปในการจัดจำหน่ายเป็นข้าวกล้องไรซ์เบอร์รี่ จำหน่ายภายในชุมชนและจำหน่ายทางตลาดออนไลน์

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน.....๔.....ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ มีฐานเรียนรู้ที่สามารถฝึกปฏิบัติได้จริง สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนรู้แก่เกษตรกรผู้สนใจ ดังนี้

๑. ฐานเรียนรู้อยู่อย่างพอเพียง

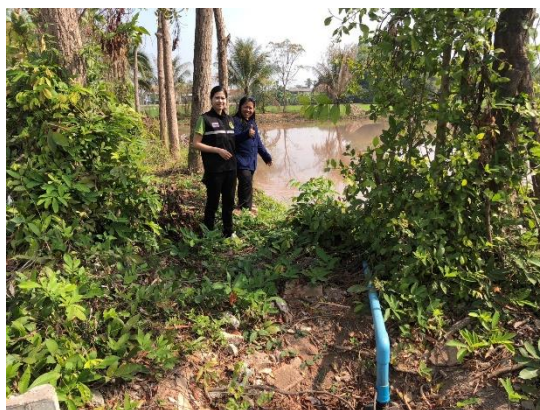
มีกิจกรรมด้านการประมง ปล่อยปลาในสระน้ำในแปลงนา

กิจกรรมด้านพืช การทำเกษตรแบบผสมผสาน (การปลูกไม้ผล/ไม้ยืนต้น เช่น มะม่วง กล้าย ขนุน ยางนา) การปลูกผักสวนครัว การปลูกมะนาวในวงบ่อ

๒. การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า

ธนาคารน้ำใต้ดินระบบเปิด สามารถเก็บกักน้ำไว้ในฤดูแล้ง และใช้ในแปลง

ธนาคารน้ำใต้ดินระบบปิด สามารถช่วยแก้ปัญหาน้ำท่วมขังในพื้นที่ต่ำ

๓. ชวนามี้อาชีพ

กิจกรรมการปลูกข้าวอินทรีย์/การปลูกข้าวตามมาตรฐาน GAP ข้าวปลอดภัย

กิจกรรมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์

กิจกรรมการทำน้ำหมักชีวภาพ

กิจกรรมการแปรรูปข้าวเป็นข้าวกล้องไรซ์เบอร์รี่จำหน่ายในชุมชนและจำหน่ายช่องทางออนไลน์

การรวมกลุ่มเป็นวิสาหกิจชุมชนผลิตข้าวเพื่อสุขภาพ และมีตลาดรองรับ ใช้หลัก “ตลาดนำการผลิต”

๔. ขอบคุณแผ่นดิน

กิจกรรมการวิเคราะห์ดิน/การใช้ปุ๋ยสังัดตามค่าวิเคราะห์ดิน เป็นการใชปุ๋ยเคมีตามความต้องการของพืชที่ได้จากการวิเคราะห์ดิน เพื่อให้พืชได้รับธาตุอาหารที่เพียงพอต่อการเจริญเติบโต และลดการใชปุ๋ยเคมีที่ไม่จำเป็น

ปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยพืชสด การใช้ปุ๋ยพืชสดสามารถทำได้โดยการปลูกพืชปุ๋ยสดในพื้นที่แปลงหรือแซมระหว่างพืชหลัก แล้วตัดสับไถกลบลงนินดิน

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน...๖.....หลักสูตร ประกอบด้วย

๓.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน๖..... หลักสูตร ประกอบด้วย

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ มีหลักสูตรเรียนรู้ที่มีเนื้อหาวิชาตรงกับความต้องการของชุมชน สอบถามความต้องการของเกษตรกรที่ต้องการแก้ปัญหาและพัฒนาการผลิตด้านการเกษตรมาสร้างหลักสูตรเรียนรู้ เลือกใช้วิธีการเรียนรู้ที่เข้าใจง่าย มีแผนการเรียนรู้และการฝึกอบรมโดยเน้นเกษตรกรเป็นหลัก เพื่อตอบโจทยปัญหาด้านการเกษตรในพื้นที่

๑. การทำการเกษตรแบบผสมผสาน

๒. การผลิตและใช้สารชีวภัณฑ์ให้เหมาะสมกับชนิดพืช

๓. การบริหารจัดการด้านการเกษตรแบบครบวงจร

๔. การจัดทำบัญชีครัวเรือน

๕. การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า

๖. การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

๓.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน๔..... หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. เศรษฐกิจพอเพียง
๒. เกษตรทฤษฎีใหม่
๓. เกษตรผสมผสาน
๔. การจัดทำบัญชีครัวเรือน

๓.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน๑..... หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. หลักสูตรการเพาะเห็ด (เห็ดหูหนู เห็ดนางฟ้า) ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ในครัวเรือน

การเพาะปลูกเห็ดเป็นการเสริมสร้างรายได้ รายวันให้กับครอบครัว เป็นแปลงเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้ในครัวเรือนเกษตรกร มีเห็ดไว้บริโภคในครัวเรือน และแบ่งส่วนจำหน่ายในตลาดชุมชนและจำหน่ายในพื้นที่จังหวัดอุดรดิตถ์ การบริโภคเห็ดยังเป็นที่ต้องการของตลาด การผลิตเห็ดในพื้นที่ยังไม่เพียงพอต่อการบริโภค จึงเป็นกิจกรรมเสริมรายได้ในครัวเรือน เกษตรกรสามารถวางแผนการผลิตเห็ดได้ในแต่ละรอบปีการผลิต

หลักสูตรการผลิตเห็ด สามารถเตรียมวัสดุอุปกรณ์การผลิตเห็ดได้ ดังนี้ ขี้เลื่อยยางพารา รำละเอียด ข้าวโพดบด แคลเซียม กากน้ำตาล ดีเกลือ ถูบรจก้อนเห็ด ยางวง ฝาจุกปิดปากถุง แอลกอฮอล์

๓.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุมาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

หลักสูตรการทำระบบน้ำใต้ดินระบบเปิด/ระบบปิดในแปลง

การทำธนาคารน้ำใต้ดินระบบเปิด เป็นการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมในฤดูน้ำหลากในฤดูฝน แก้ไขปัญหาภัยแล้งในฤดูแล้ง เพิ่มความชุ่มชื้นในพื้นที่ การทำระบบธนาคารน้ำใต้ดินต้องทำให้ถูกทิศทาง จึงจะสามารถนำน้ำจากใต้ดินมาใช้ได้ และวางระบบการใช้น้ำ เพื่อให้การบริหารจัดการน้ำในพื้นที่มีประสิทธิภาพ (การหมุนเวียนการใช้น้ำในแปลง)

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรก็ตาม ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

เกษตรกรต้นแบบมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด โดยเป็นประธานคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับจังหวัด เข้าร่วมการประชุมเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ด้านการเกษตรในปัจจุบัน ด้านการตลาด การแปรรูปผลิตภัณฑ์ การผลิต การลดต้นทุน การเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ มีการเข้าร่วมประชุม ๔ ครั้ง/ปี โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดอุดรดิตถ์เข้าร่วมบูรณาการด้วย และเกษตรกรต้นแบบเป็นตัวแทนประธาน ศพก. ระดับจังหวัดอุดรดิตถ์ นำประเด็นปัญหาที่ได้จากการประชุมระดับจังหวัดรวบรวมนำเสนอในการประชุมระดับเขตพื้นที่ภาคเหนือ (๑๗ จังหวัดภาคเหนือ) ต่อไปตามลำดับ

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

การมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาผลิตภัณฑ์ พัฒนาด้านการผลิต ลดต้นทุนการผลิต ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ การประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ ระดับอำเภอ โดยในที่ประชุมประกอบด้วย คณะกรรมการของศูนย์เรียนรู้ฯ และคณะกรรมการแปลงใหญ่ ในพื้นที่อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ เพื่อรวบรวมแนวทางทิศทางการพัฒนา เพื่อจัดทำแผนร่วมกันต่อไป

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำการเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

แรงบันดาลใจเริ่มต้นจากปัญหาจากการขาดแคลนแรงงานในพื้นที่ เนื่องจากในพื้นที่ที่มีแต่ผู้สูงอายุ จึงมีแนวคิดการนำเทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ในพื้นที่ มีการใช้เครื่องจักรกลการเกษตร เช่น รถดำนา รถไถนา ระบบปรับระดับพื้นที่นาด้วยระบบเลเซอร์ ทำให้การบริหารจัดการแปลงง่ายขึ้น มีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถจัดการวัชพืชได้โดยใช้ระดับน้ำควบคุมวัชพืช ช่วยลดปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมี ลดปริมาณแมลงศัตรูพืช ในแปลงข้าว ทำให้การทำนาข้าวมีคุณภาพมากขึ้น

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

ปัญหาความท้าทาย เรื่อง ค่าแรงราคาสูง แรงงานขาดแคลน ต้นทุนการผลิตที่สูง ต้องการลดต้นทุน และต้องการนำเทคโนโลยีด้านการจัดการแปลงมาใช้ในการปลูกข้าว จึงมีการใช้แผงโซลาร์เซลล์สูบน้ำแทนการใช้ไฟฟ้า ช่วยลดค่าใช้จ่ายค่าไฟฟ้า และปัญหาแรงงานขาดแคลน จึงมีการนำเทคโนโลยีมาช่วยประหยัดเวลา ประหยัดต้นทุน เช่น การรดน้ำเห็ดในโรงเห็ด ใช้กล่องควบคุมน้ำอัตโนมัติ เกษตรอัจฉริยะ (IoT) ตั้งเวลารดน้ำเห็ด เป็นการทำการเกษตรแบบ Smart Farm

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

การใช้เครื่องจักรกลการเกษตร เช่น รถดำนา รถไถนา ระบบปรับระดับพื้นที่นาด้วยระบบเลเซอร์ ทำให้การบริหารจัดการแปลงง่ายขึ้น มีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถจัดการวัชพืชได้โดยใช้ระดับน้ำควบคุมวัชพืช ช่วยลดปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมี ลดปริมาณแมลงศัตรูพืชในแปลงข้าว ลดการระบาดของศัตรูพืช ช่วยเพิ่มผลผลิต เพิ่มมูลค่าผลผลิต ทำให้การทำนาข้าวมีคุณภาพมากขึ้น

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

- การทำนาคาโดยใช้เครื่องดำนา
- การไถนาโดยมีเครื่องปรับระบบเลเซอร์ช่วยปรับระดับหน้าดิน ระดับน้ำผิวดินให้อยู่ในระดับเดียวกัน
- การใช้เครื่องคัดเมล็ดพันธุ์ เพื่อให้ได้เมล็ดพันธุ์ที่มีความสมบูรณ์ มีคุณภาพตามสายพันธุ์
- การใช้เครื่องควบคุมระบบการรดน้ำอัตโนมัติ Smart Farmer (IoT) หรือระบบเกษตรอัจฉริยะ (Smart Farm) เป็นระบบที่ใช้เทคโนโลยีเพื่อจัดการการรดน้ำพืชอย่างมีประสิทธิภาพและอัตโนมัติ ระบบนี้ใช้เซ็นเซอร์เพื่อวัดค่าความชื้นในดินและสภาพแวดล้อมอื่นๆ เพื่อกำหนดปริมาณและเวลาในการรดน้ำที่เหมาะสมกับพืช นอกจากนี้ยังสามารถควบคุมระบบผ่านแอปพลิเคชันบนสมาร์ทโฟน ทำให้เกษตรกรสามารถตรวจสอบและควบคุมระบบได้จากระยะไกล

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

การใช้ปุ๋ยสังคดตามค่าวิเคราะห์ดิน โดยการเก็บตัวอย่างดินมาทดสอบก่อนการใช้ปุ๋ย เป็นการใช้ปุ๋ยที่เหมาะสมกับความต้องการของพืชและสภาพดินในพื้นที่ โดยการวิเคราะห์ดินจะช่วยให้ทราบถึงระดับธาตุ

อาหารต่างๆ ที่ดินมีอยู่ และนำข้อมูลนี้มาคำนวณปริมาณปุ๋ยที่ต้องการเพิ่มเพื่อให้พืชได้รับสารอาหารที่เพียงพอ
ขั้นตอนหลักมีดังนี้

๑. เก็บตัวอย่างดินและวิเคราะห์ดินเพื่อทราบข้อมูลเกี่ยวกับธาตุอาหารในดิน

๒. คำนวณความต้องการธาตุอาหารของพืช

๓. เลือกปุ๋ยที่เหมาะสมกับผลวิเคราะห์ดินและพืชที่ปลูก

การใช้ปุ๋ยจากแหล่งที่เชื่อถือได้ มีความสำคัญเพื่อป้องกันการซื้อปุ๋ยปลอมหรือปุ๋ยไม่เต็มสูตร
ควรเลือกซื้อปุ๋ยจากร้านค้าที่ได้รับอนุญาตและมีตราสินค้าที่น่าเชื่อถือ

การปรับเปลี่ยนเมล็ดพันธุ์ข้าว ใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวจากแหล่งที่เชื่อถือได้ ใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวที่ทนต่อ
โรคแมลงศัตรูพืช เช่น ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวสุโขทัย ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวแพร่

การทำการเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ไม่ใช้สารเคมี การทำนาด้วยเครื่องดำนา มีการเว้น
ระยะห่างของต้นข้าวที่สม่ำเสมอ ทำให้อากาศถ่ายเทได้สะดวก แสงส่องถึง ทำให้ต้นข้าวอุดมสมบูรณ์ ลดปริมาณ
แมลงศัตรูข้าว

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยี มาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติม เพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๒.....ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑)ข้าวไรซ์เบอร์รี่..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๔.....ไร่-งาน-วา

๑.๒)ข้าว กข..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๑๘.....ไร่-งาน-วา

๑.๓) พื้นที่ปลูกจำนวน.....ไร่-งาน-วา

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๑.....ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑)ปลานิล..... จำนวน.....๒.....(หน่วย...งาน.....)

๒.๒) จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๓) จำนวน.....(หน่วย.....)

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑) จำนวน.....(ตัว)

๓.๒) จำนวน..... (ตัว)

๓.๓) จำนวน..... (ตัว)

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๑.....ชนิด ประกอบด้วย

๔.๑)เห็ด..... จำนวน.....๔x๑๒.....เมตร.....(หน่วย...ตร.ม....) (๓ หลัง)

๔.๒) จำนวน.....(หน่วย.....)

๔.๓) จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า.....ข้าว.....มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑)เมล็ดพันธุ์ข้าว..... เป็นเงิน.....๔๐๐.....บาท/ไร่

๑.๒)ค่าไถ..... เป็นเงิน.....๑,๐๐๐.....บาท/ไร่

๑.๓)ค่าดำนา..... เป็นเงิน.....๑,๐๐๐.....บาท/ไร่

๑.๔)ปุ๋ย/ยา..... เป็นเงิน.....๕๐๐.....บาท/ไร่

๑.๕)ค่าเกี่ยวข้าว..... เป็นเงิน.....๕๐๐.....บาท/ไร่

๑.๖)ค่าเช่านา..... เป็นเงิน.....๕๐๐.....บาท/ไร่

๑.๗)ค่าน้ำ..... เป็นเงิน.....๑๐๐.....บาท/ไร่

๑.๘)ค่าตัดหญ้า..... เป็นเงิน.....๒๐๐.....บาท/ไร่

รวมต้นทุนการผลิต๔,๒๐๐.....บาท/ไร่

รายได้๗๒๐๐.....บาท/ไร่

.....กำไร.....๓๐๐๐ บาท/ไร่ (๘๐๐x๔ นาปี).....

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรรายแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....เห็ด (เห็ดหูหนู, เห็ดนางฟ้า).....

เฉลี่ยรายได้วันละ.....๕๐๐.....บาท/วัน

- ๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....
เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ.....บาท/สัปดาห์
- ๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....
เฉลี่ยรายได้เดือนละ.....บาท/เดือน
- ๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....ข้าว.....
เฉลี่ยรายได้ปีละ.....๑๘๐,๐๐๐.....บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

สร้างรายได้ให้กับครัวเรือน

ลดรายจ่ายในครัวเรือน

เป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับชุมชน

กระจายรายได้ให้กับสมาชิกกลุ่ม

ส่งเสริมการทำการเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การไม่เผาตอซังฟางข้าว การไกล่เกลี่ยตอซังฟางข้าว การอัดฟาง การเพาะเห็ด การทำปุ๋ยหมัก การห่มดิน

เป็นเกษตรกรต้นแบบการทำการเกษตรแบบ BCG model (BCG Model in Agriculture) เป็นการพัฒนาการเกษตรแบบองค์รวม โดยเน้น ๓ ด้านหลัก ได้แก่ เศรษฐกิจชีวภาพ (Bioeconomy), เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy), และเศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) เพื่อให้การเกษตรมีประสิทธิภาพสูง, มาตรฐานสูง, และรายได้สูง การบูรณาการการพัฒนาตั้งแต่ต้นทางถึงปลายทาง ใช้อองค์ความรู้ ทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และนวัตกรรม (วทน.) สร้างมูลค่าเพิ่ม (Value creation) จากฐานความหลากหลาย ของทรัพยากรชีวภาพ (Nature) วัฒนธรรม (Culture) และความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ (Nurture) เพื่อนำไปสู่ การพึ่งพาตนเอง การมีภูมิคุ้มกัน การสร้างรายได้ และลดรายจ่าย

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

การทำการเกษตรแบบไม่เผาตอซังฟางข้าว ช่วยลดมลพิษทางอากาศ PM๒.๕

การแยกขยะ มีการบริหารจัดการขยะ เพื่อจัดการเศษวัสดุเหลือใช้ การทำน้ำหมักจากวัสดุธรรมชาติและเศษอาหารในครัวเรือน การจำหน่ายขยะรีไซเคิล

การบริหารจัดการเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร นำมาหมุนเวียนใช้ในพื้นที่ เช่น การทำปุ๋ย และน้ำหมักชีวภาพเพื่อนำมาใช้ในแปลงเกษตร

เป็นพื้นที่ที่มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ (คาร์บอนเครดิต : ลดปริมาณการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ หรือก๊าซเรือนกระจกสู่สิ่งแวดล้อม)

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

การทำเกษตรแบบไม่เผาตอซังฟางข้าว การทำการเกษตรแบบผสมผสาน ทำให้ดินดี น้ำดี แมลงศัตรูธรรมชาติมีความสมดุล ระบบนิเวศมีความอุดมสมบูรณ์ และอนุรักษ์ไม้ยืนต้น สวนป่าธรรมชาติ และวางแผนเข้าร่วมโครงการคาร์บอนเครดิต

๔.

ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

ความรู้ด้านการทำนาคำ การทำนาแบบเปียกสลับแห้งแก่งข้าว

ความรู้เรื่องการจัดทำบัญชีครัวเรือน (ครัวบัญชีอาสา)

ความรู้เรื่องการทำสารชีวภัณฑ์

ความรู้เรื่องการเพาะเห็ดในโรงเรือน

ความรู้เรื่องการแปรรูปข้าว การจำหน่าย/การตลาด

เกษตรกรต้นแบบของ ธ.ก.ส.

ประธานคณะกรรมการ ศพก.ระดับจังหวัด/อำเภอ

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

วิทยากรด้านครัวบัญชีอาสาของสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัดอุดรดิตถ์

วิทยากรด้านการเพาะเห็ด

วิทยากรด้านการทำธนาคารน้ำใต้ดิน

วิทยากรศูนย์เรียนรู้ฯ ในการเข้ามาศึกษาดูงานกิจกรรมด้านการเกษตร

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

การให้คำปรึกษาแนะนำวิธีการจัดการโรคแมลงศัตรูพืช การใช้สารชีวภัณฑ์ทดแทนการใช้สารเคมี การแนะนำการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินเพื่อลดต้นทุนการผลิต และช่วยให้ผลผลิตมีคุณภาพ

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

การให้ข้อมูล คำแนะนำการขอรับรองการผลิตพืชตามมาตรฐาน GAP การผลิตพืชแบบเกษตรปลอดภัย การแจ้งข้อมูลข่าวสาร ประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนปัจจัยการผลิตต่างๆ โครงการและกิจกรรมจากหน่วยงานอื่นๆ

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติต่ออย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

เกษตรกรต้นแบบมีการนำความรู้ ทักษะ และเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่ได้จากการวิจัย พัฒนา และการเรียนรู้ไปใช้จริงในภาคการเกษตร โดยมีเป้าหมายเพื่อให้เกษตรกรในชุมชน สามารถนำองค์ความรู้มาปรับใช้ในการผลิตสินค้าเกษตร การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน การขยายผลองค์ความรู้ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือของสมาชิกกลุ่ม เพื่อให้สามารถนำไปปฏิบัติและเข้าร่วมโครงการต่างๆ ของหน่วยงานตามวัตถุประสงค์โครงการ เช่น การรวมกลุ่มเพื่อให้มีอำนาจในการต่อรองราคาผลผลิต การรวมกลุ่มเพื่อเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนเมล็ดพันธุ์ดี โครงการปลูกข้าวทดแทนอาหารสัตว์ ช่วยเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าเกษตร

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

การให้ความร่วมมือกับชุมชน หน่วยงานต่างๆ และการเข้าร่วมโครงการต่างๆ เพื่อเป็นต้นแบบให้กับชุมชน การมีส่วนร่วมในการวางแผน ดำเนินงาน ติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงกิจกรรมส่งเสริมการเกษตร เช่น การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน/ตำบล การมีส่วนร่วมนี้จะช่วยให้การส่งเสริมการเกษตรตอบโจทย์ความต้องการของเกษตรกรและชุมชนมากยิ่งขึ้น และทำให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

๔.๑.๔ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

ประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนและบริหารจัดการ ศพก. ให้บรรลุเป้าหมาย โดยมีหน้าที่หลักในการวางแผน กำหนดนโยบาย และบริหารจัดการ ศพก. ให้เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยี การขับเคลื่อนการดำเนินงาน เช่น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การถ่ายทอดเทคโนโลยี การสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานของ ศพก. ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น.

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน

เป็นต้นแบบด้านการเกษตรให้กับชุมชน

เป็นจุดรวบรวมผลผลิตของสมาชิกกลุ่มในการจำหน่าย

การรวมกลุ่มทำให้มีอำนาจการต่อรองราคาผลผลิตด้านการเกษตร

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

ดำรงตำแหน่งต่างๆ ดังนี้ ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน จิตอาสาพระราชทาน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ครูบัญชีอาสา สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดอุตรดิตถ์

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

เกษตรกรมีความตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่ทุกตำแหน่งด้วยจิตอาสา มีความเสียสละต่อส่วนรวม และปฏิบัติหน้าที่ด้วยความตั้งใจทุกหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

“ฝนไหนๆ ก็ไม่ไกลเกินเอื้อม”

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองอุดรดิตถ์

สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตข้าวเพื่อสุขภาพ หมู่ที่ ๓ ตำบลคิ่งตะเภา อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

กระบวนการถอดบทเรียน (Lesson Learned Process) เป็นกระบวนการที่เน้นการทบทวนประสบการณ์ที่ผ่านมา เพื่อวิเคราะห์หาสาเหตุ วิธีการ ผลลัพธ์ที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จหรือความไม่สำเร็จ มีเป้าหมายหลักคือการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง เพื่อนำความรู้ที่ได้ไปปรับปรุงการทำงานให้ดียิ่งขึ้น

ขั้นตอนการถอดบทเรียนทั่วไปประกอบด้วย

๑. การเตรียมการ: กำหนดวัตถุประสงค์ของการถอดบทเรียน ระบุประเด็นที่ต้องการถอดบทเรียน

๒. การรวบรวมข้อมูล: รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์ที่ผ่านมา

๓. การวิเคราะห์ข้อมูล: วิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมมา โดยพิจารณาถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จหรือความไม่สำเร็จ วิธีการทำงานที่ใช้ และผลลัพธ์ที่ได้

๔. การสรุปบทเรียน: สรุปบทเรียนที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล โดยระบุสิ่งที่ได้เรียนรู้ ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง และแนวทางในการนำบทเรียนไปใช้ประโยชน์

เครื่องมือที่ใช้ : โต้ะ แก้วอี้ กระดาษA๔ กระดาษฟาง ปากกาเคมี Notebook

๓.

ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

ต้องนัดหมายเกษตรกรล่วงหน้า เพื่อให้มีเวลาและความพร้อม ต้องติดตามสภาพอากาศ เช่น ฝนตก พายุลงแรง ก่อนการลงพื้นที่ติดตามการดำเนินงานของ ศพก. เพื่อให้สามารถเดินทางเข้าพื้นที่ได้

*****หมายเหตุ** ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
ในการดำเนินงานของ ศพก.

ภาคผนวก

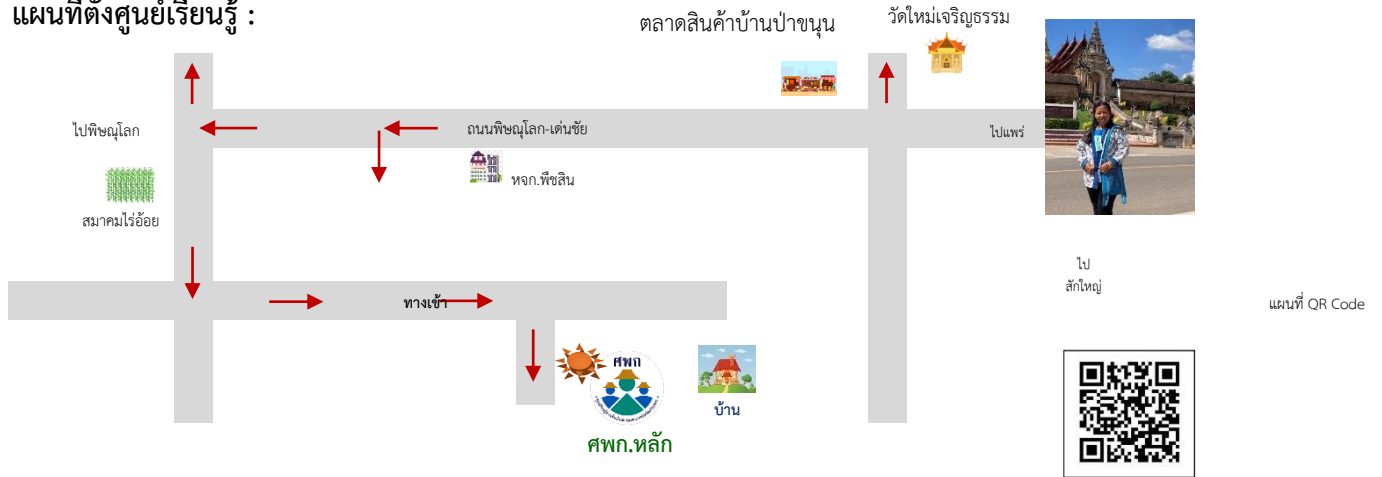
แผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก.

สถานที่ตั้ง : บ้านเลขที่ ๕๓/๒ หมู่ที่ ๓ ตำบลคิ่งตะเภา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

พิกัด: Latitude ๑๗.๖๔๐๒๕๐ Longitude ๑๐๐.๑๓๕๔๔๑

X : ๖๒๐๕๐๒ Y : ๑๙๕๐๗๔๗ zone : ๔๗ Q

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

กิจกรรมต่างๆ

